

MAKSĀTNESPĒJAS
ADMINISTRĀCIJA

FIZISKĀS PERSONAS MAKSĀTNESPĒJAS PROCESS

**Maksātņespējas administrācija
2013**

Par Maksātnespējas administrāciju

- **Maksātnespējas administrācija** ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Maksātnespējas administrācijas pārraudzība tiek īstenota ar Tieslietu ministrijas starpniecību

- **Darbības mērķis:**

- īstenot valsts politiku tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos;
- aizsargāt darbinieku intereses viņu darba devēja maksātnespējas procesā;
- īstenot valsts un sabiedrības interešu aizsardzību tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa jautājumos

Vispārīgi

- Eiropas Savienībā un arī Latvijā tiek atzīts, ka fiziskā persona (kā patērētājs) var kļūdīties – uzņemties pārlietu lielas saistības
- Lai šo “kļūdu” labotu un dotu “otro iespēju”, **Maksātnespējas likums** regulē fiziskās personas maksātnespējas procesa institūtu
- Otrā iespēja tiek dota tikai godprātīgam parādniekam, kurš atzīst savas saistības un ir gatavs iespēju robežās pildīt likumā noteiktos pienākumus, lai atbrīvotos no daļas nesegto saistību

Salīdzinājums

Parāda piedziņa vispārējā kārtībā

- Procedūras ilgums
- Sedzamo saistību apmērs
- Sekas

Piespiedu kārtā

Bezgalīgs

100% + piedziņas izdevumi

Nokārtotas saistības

Fiziskās personas maksātnespējas procedūra

- Procedūras ilgums
- Sedzamo saistību apmērs
- Sekas

Brīvprātīgi

Līdz 3 gadiem un 6 mēnešiem

Mazāk par 100% + procesa izdevumi

Nokārtotas saistības

Vai man to vajag ! ?

- Samazinājušies ienākumi**
- Palielinājies parādu slogs**
- Saistības pārsniedz Ls 5000**
- Nespēja segt tekošos maksājumus**
- Gatavība pārdot visu mantu**
- Gatavība 1/3 no ienākumiem ik mēnesi atdot kreditoriem (vai vismaz 1/3 no min algas)**
- Gatavība savus personas datus publiskot maksātnespējas reģistrā**

Maksātspējas likums

D sadaļa

Fiziskās personas maksātspējas process

- Saeimā pieņemts **2010.gada 26.jūlijā**
- Stājies spēkā 2010.gada 1.novembrī
- Pieejams www.likumi.lv meklētāja rakstot "Maksātspējas likums"

Definīcija

Fiziskās personas maksātspējas process ir tiesiska rakstura pasākumu kopums, kura mērķis ir:

- pēc iespējas pilnīgāk apmierināt kreditoru prasījumus no parādnieka mantas

un

- dot iespēju parādniekam, kura manta un ienākumi nav pietiekami visu saistību segšanai, tikt atbrīvotam no neizpildītajām saistībām un atjaunot maksātspēju.

Process tiek uzsākts ar dienu, kad tiesa ar nolēmumu pasludinājusi maksātspējas procesu, un noris līdz dienai, kad tiesa pieņem lēmumu par maksātspējas procesa izbeigšanu

Fiziskās personas maksātspējas procesa subjekts (MNL 127.pants)

- Par procesa subjekts var būt jebkura:
  - **fiziskā persona,**
  - kura pēdējo **sešu mēnešu laikā ir bijusi LR nodokļu maksātājs,**
  - kurai ir **finansiālas grūtības**

- ***SVARĪGI!***
Fiziskās personas maksātspējas process nav piemērojams individuālajiem komersantiem (IK)

Izmaksas (MNL 11.pants)

- Fiziskās personas maksātspējas procesa izmaksas ir

=

administratora atlīdzība (**Ls 400**)

+

1/3 no ienākumiem ik mēnesi

- Valsts nodeva **Ls 50**

- *Nepieciešamības gadījumā jurista pakalpojumi*

Administrators izvēle un iecelšana

- Administrators nav MNA darbinieks!

- Administrators amata kandidātu konkrētam *fiziskās personas maksātspējas procesam* izvēlas un tiesai iesaka Maksātspējas administrācija no administratoru pretendentu saraksta – rindas

- **Svarīgi!**
  - **Fiziskā persona sev administratoru nevar izvēlēties!**

Procesa pamatnosacījumi (MNL 128.pants)

Fiziskās personas maksātspējas process sastāv secīgi no bankrota procedūras un saistību dzēšanas procedūras

Bankrota procedūras ietvaros tiek realizēta visa parādnieka manta, un no tās realizācijas iegūtie līdzekļi novirzīti kreditoru prasījumu apmierināšanai, *izņemot Civilprocesa likumā noteikto mantu, uz kuru nevar vērst piedziņu*

Saistību dzēšanas procedūras ietvaros parādnieka ienākumi tiek novirzīti kreditoru prasījumu apmierināšanai, un pēc saistību dzēšanas procedūras termiņa beigām tiek dzēstas šīs procedūras ietvaros nesegtās saistības

Pazīmes un priekšnoteikumi

- 1) Parādsaistības > Ls 5000 (iestāties izpildes termiņš)
- 2) Parādsaistības > Ls 10 000 (gada laikā iestāties izpildes termiņš)

Līdzekļu pietiekamība administratora vienreizējās atlīdzības segšanai divu minimālo mēnešalgu apmērā

Ierobežojumu 1.līmenis

Procesa piemērošanas ierobežojumi

- 1) Apzināti nepatiesas informācijas sniegšana kreditoriem pēdējo 3 gadu laikā
- 2) 30% no kredīta izlietoti līgumā neparedzētiem mērķiem

- 3) 10 gadu periodā jau dzēstas saistības
- 4) 5 gadu laikā pirms vai procesa gaitā stājies spēkā nolēmums krimināllietā par izvairīšanos no nodokļu samaksas

Ierobežojumu 2.līmenis

Saistību dzēšanas procedūras piemērošanas ierobežojumi

- 1) 3 gadu laikā pirms procesa vai tā laikā parādnieks apzināti (*vajadzēja apzināties*) ir slēdzis darījumus, kuru rezultātā kļuvis maksātnespējīgs vai radījis zaudējumus kreditoriem

- 2) parādnieks ir sniedzis apzināti nepatiesu informāciju par savu mantisko stāvokli un slēpis savus patiesos ienākumus

Procesa uzsākšana – pieteikuma iesniegšana (MNL 133.pants)

- Fiziskās personas maksātspējas procesa pieteikumu tiesai var iesniegt tikai pats parādnieks (kreditoriem tādu tiesību nav)

- Pieteikumu iesniedz **rajona (pilsētas)** tiesai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā
  - **Pieteikums iesniedzams tiesai pēc parādnieka deklarētās dzīvesvietas**

Dokumenti (Civilprocesa likuma 363.²³ pants)

- Fiziskās personas maksātnespējas procesa pieteikumā norāda:
  - 1) parādnieka vārdu, uzvārdu, personas kodu un deklarēto dzīvesvietu;
  - 2) apstākļus, kuru dēļ fiziskā persona nav spējīga izpildīt saistības;
  - 3) visu termiņā neizpildīto saistību kopējo summu;
  - 4) visu to saistību kopējo summu, kuru izpildes termiņš iestāsies gada laikā;
  - 5) parādnieka mantas sastāvu, tajā skaitā parādnieka daļu laulāto kopīgajā mantā un citā kopīpašumā;
  - 6) vai maksātnespējas procesam piemērojami Padomes regulas Nr. [1346/2000](#) noteikumi.
- Pieteikumam tiesai pievieno dokumentus, kas apstiprina:
  - 1) valsts nodevas un citu tiesas izdevumu samaksu likumā noteiktajā kārtībā un apmērā;
  - 2) ka parādnieka rīcībā ir naudas līdzekļi vai manta, lai pilnā apmērā segtu nepieciešamo vienreizējo administratora atlīdzību;
  - 3) apstākļus, uz kuriem pieteikums pamatots.

Dokumenti - *piemērs*

- ❑ Līguma kopija;
- ❑ Konta apskata oriģināls;
- ❑ Rēķina oriģināls;
- ❑ Zemesgrāmatas izraksta oriģināls;
- ❑ VSAA paziņojums „Par apdrošinātās personas iemaksām” ;
- ❑ VID izziņa;
- ❑ Latvijas Republikas UR izziņas oriģināls;
- ❑ CSDD izziņas oriģināls;
- ❑ Dzīvesvietas deklarēšanas izziņas oriģināls;
- ❑ Kvīts par valsts nodevas samaksu oriģināls;
- ❑ Kvīts par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu;
- ❑ Prasības pieteikuma 2.eksemplāra oriģināls

Procesa pasludināšanas sekas (MNL 134.pants)

- ❑ **Pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas tiek uzsākta bankrota procedūra**

Sekas:

- ❑ tiek apturēta izpildu lietvedība lietās par piespriesto, bet nepiedzīto summu piedziņu un lietās par parādnieka saistību izpildīšanu tiesas ceļā;
- ❑ **parādnieks zaudē tiesības rīkoties ar visu savu mantu un šīs tiesības iegūst administrators;**
- ❑ parādnieks zaudē tiesības bez administratora piekrišanas biežāk kā reizi mēnesī slēgt darījumus, kuru summa pārsniedz vienu minimālo mēnešalgu;
- ❑ **parādnieks zaudē tiesības bez administratora piekrišanas uzņemt jaunas parādsaistības.**

Parādnieka pienākumi bankrota procedūras laikā (MNL 139.pants)

□ Parādniekam ir pienākums:

- 1) **gūt ienākumus atbilstoši savām iespējām, lai pilnīgāk apmierinātu kreditoru prasījumus, pārskaitot vienu trešdaļu no saviem ienākumiem uz administratora atvērto kontu kredītiestādē;**
- 2) ne vēlāk kā 10 dienu laikā pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas nodot administratoram savus naudas līdzekļus;
- 3) glabāt un pārvaldīt savu mantu kā krietnam un rūpīgam saimniekam;
- 4) sagatavot saistību dzēšanas plānu;
- 5) sniegt administratoram nepieciešamās ziņas.

Parādnieka tiesības bankrota procedūras laikā (MNL 140.pants)

□ Parādniekam ir šādas tiesības:

1) saņemt vismaz divas trešdaļas no saviem ienākumiem, lai segtu fiziskās personas uzturēšanas izmaksas;

2) paturēt mantu, kas viņam būtiski nepieciešama ienākumu gūšanai.

Kreditoru prasījumi un kreditoru sapulce (MNL 141.pants)

- Kreditoru prasījumi pret parādnieku iesniedzami administratoram **mēneša laikā** no dienas, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu

■ *6 mēnešu periods – izņēmuma gadījumos*

Parādnieka mantas pārdošana (MNL 145.pants)

- Parādnieka mantas pārdošanu nodrošina administrators, ievērojot mantas pārdošanas plānu.
  - Administrators uzsāk mantas pārdošanu ne agrāk kā divus mēnešus pēc fiziskās personas maksātspējas procesa pasludināšanas
- Parādnieka mantas pārdošanas veids
- **Parādnieka manta pārdodama sešu mēnešu laikā**

Vienošanās par parādnieka mājokļa saglabāšanu (MNL 148.pants)

- Nodrošinātais kreditors un parādnieks var noslēgt vienošanos par to, ka fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā netiek pārdots parādniekam piederošais mājoklis, kas ir ieķīlāts par labu nodrošinātajam kreditoram.

Šādā gadījumā fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā nodrošinātajam kreditoram tiek veikts maksājums, kas nepārsniedz summu, kura būtu maksājama parādniekam, ņemot vērā nodrošinājumu kalpojošo parādnieka mantu fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā.

Ja parādniekam pēc bankrota procedūras pabeigšanas tiek piemērota saistību dzēšanas procedūra, minētā vienošanās paliek spēkā un nodrošinātais kreditors saistību dzēšanas procedūras laikā saņem maksājumus, kas nav lielāki par šā panta otrajā daļā minētajiem.

Šīs daļas noteikumi attiecas uz gadījumiem, kad mājokļa kadastrālā vērtība nepārsniedz 100 000 latu

Saistību dzēšanas procedūra

□ Saistību dzēšanas procedūras subjekti

Saistību dzēšanas procedūras subjekts var būt parādnieks, **kuram ir pabeigta bankrota procedūra**

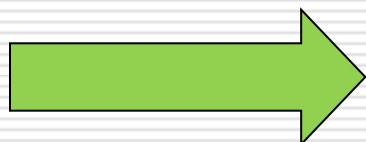

Saistību dzēšanas plāns (MNL 154.pants)

- Fiziskās personas saistību dzēšanas plānu sastāda parādnieks bankrota procedūras laikā
- **Fiziskās personas saistību dzēšanas plānā tiek norādīti:**
  - 1) kreditori, kuru prasījumi nav tikuši apmierināti bankrota procedūras ietvaros, kā arī šādu kreditoru prasījumu apmērs;
  - 2) saistību dzēšanas plāna darbības termiņš;
  - 3) parādnieka paredzamais mēneša ienākumu apmērs;
  - 4) parādnieka paredzamais mēneša ienākumu apmērs, lai segtu parādnieka uzturēšanas izmaksas;
  - 5) parādnieka ienākumu apmērs, kas nepieciešams viņa mājokļa īrei vai lietojuma procentu maksājumiem nodrošinātajam kreditoram, ja parādnieks ir vienojies ar viņu par vienīgā mājokļa saglabāšanu;
  - 6) parādnieka paredzamais mēneša ienākumu apmērs, kas tiks novirzīts saistību dzēšanas plāna izpildei;
  - 7) kreditoriem izmaksājamās summas apmērs un izmaksas grafiks saistību dzēšanas procedūrā.

Priekšnoteikumi	1 gads	2 gadi	3 gadi	3 gadi un seši mēneši
Ienākumi būs pietiekami, lai segtu vismaz 50 procentus no kopējām saistībām, kuras paliek pēc bankrota procedūras pabeigšanas	X			
Ienākumi būs pietiekami, lai segtu vismaz 35 procentus no kopējām saistībām, kuras paliek pēc bankrota procedūras pabeigšanas		X		
Ienākumi būs pietiekami, lai segtu vismaz 20 procentus no kopējām saistībām, kuras paliek pēc bankrota procedūras pabeigšanas			X	
Ja parādnieka ienākumi saistību dzēšanas procedūras laikā nav pietiekami, lai segtu vismaz 20 procentus no kopējām saistībām, kuras paliek pēc bankrota procedūras pabeigšanas*				X
Ja parādnieks saistību dzēšanas procedūras laikā no savas gribas neatkarīgu apstākļu dēļ nav spējīgs segt vismaz 50 procentus no kopējām saistībām, kuras paliek pēc bankrota procedūras pabeigšanas un parādnieka kopējās saistības maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdī nepārsniedz 100 000 latu*			X	
*Fiziskās personas saistību dzēšanas plānā paredz, ka kreditoru prasījumu segšanai tiks novirzīti līdzekļi vienas trešdaļas apmērā no parādnieka ienākumiem, bet ne mazāk kā vienas trešdaļas apmērā no vienas minimālās mēnešalgas mēnesī				

Parādnieka pienākumi un tiesības saistību dzēšanas procedūras laikā (MNL 160.un 161.pants)

□ Parādniekam ir šādi pienākumi:

- 1) pildīt fiziskās personas saistību dzēšanas plānu;
- 2) gūt ienākumus atbilstoši savām iespējām, lai pilnīgāk apmierinātu kreditoru prasījumus;
- 3) pēc administratora pieprasījuma sniegt informāciju par fiziskās personas saistību dzēšanas plāna izpildi.

□ Parādniekam ir šādas tiesības:

- 1) paturēt vismaz divas trešdaļas no saviem ienākumiem, lai segtu savas uzturēšanas izmaksas;
- 2) paturēt mantu, kas viņam būtiski nepieciešama ienākumu gūšanai;
- 3) lūgt administratoram juridisko palīdzību saistībā ar fiziskās personas maksātnespējas procesu (ja nepieciešams, izstrādāt arī fiziskās personas saistību dzēšanas plāna grozījumus).

Parādnieka uzraudzība (MNL 163.pants)

- Ja kreditoriem ir informācija, ka parādnieks slēpj savus ienākumus vai neveic likumā noteiktās darbības, lai segtu pēc iespējas lielāku daļu no savām saistībām, kreditori ir tiesīgi lūgt administratoram, lai viņš veic parādnieka rīcības pārbaudi saistību dzēšanas procedūras ietvaros

Parādnieka atbrīvošana no saistībām (MNL 164.pants)

- Ja parādnieks veicis fiziskās personas saistību dzēšanas plānā noteiktās darbības, pēc šā plāna darbības beigām **atlikušās minētajā plānā norādītās šīs personas saistības tiek dzēstas un apturētās izpildu lietvedības par dzēsto saistību piedziņu tiek izbeigtas.**
- Lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām saistībām, pieņem tiesa, pabeidzot saistību dzēšanas procedūru.
- Pēc saistību dzēšanas procedūras pabeigšanas netiek dzēsti:
  - 1) prasījumi par uzturlīdzekļu samaksu**
  - 2) prasījumi no neatļautas darbības**

Paldies par uzmanību !!!

Maksātnespējas administrācija

www.mna.gov.lv

Mārstaļu iela 19 Rīga, LV-1050

Tālr.: (+371) **67099100**

Fakss: (+371) 6 7099118

E-pasts: mna@mna.gov.lv